

מסורת הש"ס

^[א] ע"י מוס' יצמות קט: ד"ה רעה וכו', ג] [נכרות לג' וס"ז, ג] וְעַי מוֹסֵי סְנֵהדְרִין ז. ד"ה אֵלֶּה מוֹסֵי קְדוֹשִׁים מ: ד"ה אֵין, ד] זה ש"ך לדיני ממונה, ס] [סוטה מו. סנהדרין קו: נכרות מד, [תענית כד. נד"ס לו:].

גליון הש"ס

נכרא חלל גיירות. ע"י יצמות דף כד ע"ב מוס' ד"ה לא כימי דף קט ע"ב מוס' ד"ה רעה:

לעיו רש"י

בילוג"ה [בישלונוק"ש]. מאריך, אינו מעגל ידה.

רבינו הגנאל

בני אדם שהמרו זה את זה, כל מי שיקניט והלל יטול נ"י מאותן וזו כו'. אמר ר"ל והיה אמונת עתיך וגו', אמונת זה סדר זרעים, עתיך זה סדר מועד, חוסן זה סדר נשים, ישועות זה סדר נזיקים, חכמת זה סדר קדשים, ודעת זה סדר טהרות, ואף על פי [כן] יראת ה' היא אוצרו, אי איכא יראת ה' אין ואי לא לא. רבא אמר בשעה שמכניסין את האדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, ציפית לישיעה, פילפלת בחכמה, הבנתה דבר מתוך דבר, אע"פ שיש בידך כל אילו אי איכא יראת שמים אין ואי לא לא. פי' חומטון, חול מערבין בתבואה, ואינו בא בה סלמנטון והיא רצינתא, ומפורש בסוף המוכר את הספינה. כל ת"ח שיש בו תורה ואין בו

במה מדליקין פרק שני שבת

לא.

עין משפט ונר מצוה

ק"ב א טור וס"ע א"ח סי' קט:
ק"ד ב מ"י פ"א מהל' ת"מ הלכה ח טו וס"ע א"ח סימן קנה סעיף א:

תורה אור השלם

1 ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד ומעיל ובתנת תשבץ מצנפת ואבנט וָעֶשׂוּ בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לָהֶם שמות כה ד ובנסע המושכן ויורדו אתו הלויים ובתנת המושכן וְקִיְמוּ אותו הלויים ותזר תְּקָרֵב יוֹמָתוֹ: כמודבר א נא 3 וְאֶמְרָתְךָ אֶל פְּרִיעָה כה אָמַר יְיָ בְּנֵי כְּבָרִי יִשְׂרָאֵל: שמות ד כב 4 וְהָיָה אֲמוֹנֶת עֲתִיד חסן ישועת חכמת וְדַעַת יִרְאֵת יְיָ היא אוֹצְרָה: ישעיהו לג ו

מוסף תוספות

א. [ד]ר"ת וכו' (ו)הגיה בספר הישר גבי עובדא דנשים שהמרו זה את זה [נכאן]. שהקנו זה לזה, דאי לא הקנו, ליהדרי בהו וכו' [נכון] שאין לו שום תביעה. מוס' כ"מ עד. ד"ה הלא. ב. עובד(י) האדמה, (ו)לא ידעו(י) אם יצילחו(ו) אם לא, [אלא], שטס להר"ן. ג. שיצמיח זרעו. מוס' הלא"ש.

שהמרו. נתערבו כמו שממדין את היונים דסנהדרין (דף כה:): **מי כאן הלל**. כלום כאן הלל ולשון גנאי לנשיא ישראל: **מפני מה ראשן של צבליים סגלגלות**. צילוניה בלע"ז שאינו עגול. ליטנא אחרניא ראשן של צבליים סגלגל עגול: **סרוטוס**. רכות: **שדרים בין החולות**. והכרות נושבת ונכנס בתוך עיניהם. ובמקום אחר(י) מפרש תרועות לשון עגולות בית מושב שלהן ואף כאן אני אומר כן ומפני שדרים בין החולות שינה אותם המקום שלא יהא סדק של עיניהם ארוך כשלנו ויכנס בו החול. וכן רגליהם של אפרקיים רחבות שלא יטבעו בצלעי המים ורבותינו מפרשים שדרים בין צלעי המים והולכין יחפיין ומתפשטין רגליהן לפי שהמנעל דוחק הרגל ומעמידו על דפוס שלו: **כדי הוא הלל**. ראוי לכך: **הוציאו צנויפה**. דתניא הבא לקבל דברי חכרות חוץ מדבר אחד וכן גר הבא להמגייר וקבל עליו דברי מורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו במסכת נכורות (דף ל:): **גייריה**. וסמך על חכמתו שסופו שירגילנו לקבל עליו דלא דמיא הא לחוץ מדבר אחד שלא היה כופר בתורה שבעל פה אלא שלא היה מאמין שהיא מפי הגבורה והלא הוכחנו שאחר שלמדנו

יסמוך עליו: **אפיך ליה**. כגון משר"ק: **לאו עלי קא סמכת**. מנין אתה יודע שזו אלף וזו בית אלא שלמדתיך וסמכת עלי. דעל פה נמי סמוך על דברי: **אחם הבנין**. מקל שהוא אחת אורך ומוודדים בו אורך הבנין שהיו קולצין עם האומנין כך וכן אמות צדק וכן דמים: **דעלך מני לחנכך לא תעמיד**. ריעך וריע אביך אל תעוזב (משלי כו) זה הקצ"ה אל תעזבו על דבריו שהרי עליך שנאוי שיעזבו חזירך על דברייך. ל"א חזירך ממש כגון גולה גנבה ניאוף ורוב הנמות: **אידיך**. שאר דברי תורה: **פיוטסה**. דהא מילתא הוא לדעת איזה דבר שנאוי זיל גמור ומדע: **סופר**. מנלמד מיעוקות: **עכסיסי**. תיקוני זרכי המלך לפי הכבוד: **שלשסן**. הגרים הללו: **סדר זרעים**. שעל אמונת האדם סומכין להפריש מעשרותיו כראוי: **חוסן**. לשון יורשין ועל ידי אשה נולדו יורשין: **סדר נזיקין**. מושיעין מזהיר לפרוש מהיזק ומהתחייב ממון: **דעס**. עדיף מחכמה: **היא אולרו**. הוא עיקר החשוב צעיינו לאזור ולעשות סגולה לזכרון: **קבעת עתים**. לפי שאדם צריך להמעסק בדרך ארץ שאם אין דרך ארץ אין תורה הולרך לקצוע עתים לתורה דבר קצוב שלא ימשך כל היום לדרך ארץ: **צפריה ורציס**. היינו חוסן: **לפיוס ליטועס**. לדברי הנביאים: **הננס דבר מסוך דבר**. היינו דעת: **קצ חומטון**. ארץ מלחה ומשמרת את הפירות מהתליע: **ואינו חושש**. למוכרה בדמי חטין דלאו אונאה היא שהרי שמירתן צדק:

יראת

דכתיב וְהָיָה אֲמוֹנֶת עֲתִיד חוֹסֵן יִשׁוּעוֹת חֲכֻמַּת וּדְעַת וגו' אמונת זה סדר זרעים עתיך זה סדר מועד חוסן זה סדר נשים יעשו חושן ואפוד אמר הללו למי אמרו לו לכהן גדול אמר אותו נכרי בעצמו אלך ואתגיייר בשביל שיישימוני כהן גדול בא לפני שמאי אמר ליה גיירני על מנת שתשימיני כהן גדול דחפו באמת הבנין שבידו בא לפני הלל גייריה א"ל כלום מעמידין מלך אלא מי שיוודע טכסיסי מלכות לך למוד טכסיסי מלכות הלך וקרא כיון שהגיע וְהָיָה חֲקָרֵב יוֹמָת אמר ליה מקרא זה על מי נאמר א"ל אפי' על דוד מלך ישראל נשא אותו גר קל וחומר בעצמו ומה ישראל שנקראו בנים למקום ומתוך אהבה שאהבם קרא להם בְּנֵי כְּבוֹרֵי יִשְׂרָאֵל כְּתִיב עֲלֵיהֶם וְהָיָה חֲקָרֵב יוֹמָת גר הקל שבא במקלו ובתרמילו על אחת כמה וכמה בא לפני שמאי א"ל כלום ראוי אני להיות כהן גדול והלא כתיב בתורה והזר הקרב יומת בא לפני הלל א"ל ענוותן הלל יִנְחוּ לְךָ בְּרִכּוֹת על ראשך שהקרבתני תחת כנפי השכינה לימים נזדווגו שלשתן למקום אחד אמרו קפדנותו של שמאי בקשה למורדנו מן העולם ענוותנותו של הלל קרבנו תחת כנפי השכינה: אמר ר"ל מאי דכתיב וְהָיָה אֲמוֹנֶת עֲתִיד חוֹסֵן יִשׁוּעוֹת חֲכֻמַּת וּדְעַת וגו' אמונת זה סדר זרעים עתיך זה סדר מועד חוסן זה סדר נשים יעשו חושן ואפוד אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו אִנְשֵׁאת ונתת באמונה בְּקִבְעַת עֵתִים לתורה עסקת בפו"ר צפית לישיעה לפללת בחכמה הבנת דבר מתוך דבר ואפ"ה אי יראת ה' היא אוצרו אין אי לא לא משל לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חיטין לעלייה הלך והעלה לו א"ל עירבת לי בהן קב חומטון א"ל לאו א"ל מוטב אם לא העליתה: תנא דבי רי"י מֵעֶרֶב אָדָם קֵב חוֹמְטוֹן בְּכוֹר שֶׁל תְּבוּאָה ואינו חושש: אמר רבה בר רב הונא כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת

א. [ד]ר"ת וכו' (ו)הגיה

בספר הישר גבי עובדא דנשים שהמרו זה את זה [נכאן]. שהקנו זה לזה, דאי לא הקנו, ליהדרי בהו וכו' [נכון] שאין לו שום תביעה. מוס' כ"מ עד. ד"ה הלא. ב. עובד(י) האדמה, (ו)לא ידעו(י) אם יצילחו(ו) אם לא, [אלא], שטס להר"ן. ג. שיצמיח זרעו. מוס' הלא"ש.